Štev. 281. V Trstu, v pondeljek dne 9. novembra 1914. Letnik XXXIX

EDINOST

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj, ob ponedeljkih ob 8 dopoldne.
Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.
Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinosti". — Tisk tiskarne „Edinosti", vpisane zadruge z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Sv Frančiška Asiškega št. 20.
Telefon uredništva in uprave štev. 11-87.
Naročnina znaša: Za celo leto . . . . . K 24·—
za pol leta . . . . . 12·—
za tri mesece . . . . . 6·—
Za nedeljsko izdajo za celo leto . . . . . 5·20
za pol leta . . . . . 2·60

Posamezne številke „Edinosti" se prodajajo po 6 vinarjev zastarele številke po 10 vinarjev.
Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone
Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov . . . . . mm po 10 vin.
Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov . . . . . mm po 20 vin.
Oglasi v tekstu lista do pet vrst . . . . . K 5·—
vsaka nadaljna vrsta . . . . . „ 2·—
Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.
Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se takoj ne upravi „Edinosti". — Plača in toži se v Trstu.
Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnohranilnični račun št. 841.652.

V Srbiji se boji nadaljujejo. - Na severnem bojišču nič posebnega.

Na francoskem bojišču v splošnem položaj neizpremenjen. - Nekaj podatkov o padcu trdnjave Čingtao.

Položaj na Poljskem.

DUNAJ 7. (Cenz.) Na ruskem Poljskem je položaj od včeraj v splošnem neizpremenjen.

Ruska armada, močna deset vojnih zborov, prodira proti srednji Warthi. Močna ruska kavalerija je na več mestih prodrla do reke. Tri divizije močan kavalerijski zbor je prekoračil Wartho pri Ruszkowem in pri Kozubowem južno od Kola in je prodrl v smeri proti Koninu in Turku. Nemške čete, ki so stražile reko, so se umeknile k glavni sili. Ruska kavalerija je bila pograbljena z več strani, pobita in vržena nazaj čez reko. Bilo je ujetih mnogo Rusov in zaplenjeno veliko vojnega materijala.

Po izkustvih, ki smo jih doživeli s prodiranjem ruske kavalerije, je pričakovati, da bo temu prodiranju v najkrajšem času sledila ofenziva močnih ruskih pehotnih moči. Dogodkov velikega pomena je pričakovati v kratkem času.

Na južnem Poljskem nadaljuje Danklova armada svoja gibanja, ne da bi jo v tem motil sovražnik.

V severnem delu srednje Galicije se vrše pohodi v nove grupacije.

FRANKOBROD OB MENI 7. (Cenz.) Kakor se poroča »Frankfurter Zeitung« iz Londona, je brzojavil vojni poročevalec angleškega tiskovnega urada iz Varšave, da se je nemško umikanje izvršilo prostovoljno, dobro premišljeno in v dobrem redu ter da pred zimo ni več pričakovati nemškega napada.

Rusi v Bukovini.

DUNAJ 7. (Kor.) Iz vojnega časnikarskega stana se poroča: Rusi so trg Luzan v Bukovini popolnoma oplenili in odpeljali iz tamkajšnje sladkorne tovarne zaloge v vrednosti več tisoč kron. Grad Gunshof so Rusi, kljub temu da so vedeli, da je last romunskega veleposestnika Botubchana, ki je moral v vojno službo, potem ko so ga oplenili, popolnoma požgali in odpeljali s seboj grajskega upravitelja.

Tudi župnišče grško-orijentalske duhovščine v Luzanu je bilo oropano.

Po zanesljivih poročilih iz krajev v Galiciji, ki so jih zasedli Rusi, so tudi tamkaj Rusi odvedli s seboj vso dragocenejšo zasebno lastnino, posebno obleke in jih z vlaki odposlali v Rusijo.

Vojni poročevalci so odšli na južno bojišče.

DUNAJ 7. (Kor.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Radi nastopivše operacijske pavze na severnem bojišču, odidejo v vojnem časnikarskem stanu združeni vojni poročevalci za kratek čas na jugovzhodno bojišče.

Z južnega bojišča.

DUNAJ 8. (Kor.) Z južnega bojišča se poroča uradno:

8. novembra. Na jugovzhodnem bojišču se je nadaljeval včeraj boj ves dan z neznanjšano silovitostjo na vseh frontah.

Kljub silnemu odporu sovražnika, ki je izdal parolo »do zadnjega moža«, so naše hrabre čete zavzele okoli Krupanja okop za okopom in je bilo danes ob 5 zjutraj zavzeto z naskokom tudi neko važno oporišče pri Kostajniku, ki so je smatrali Srbi kot nezavzemljivo.

Število vjetnikov in uplenjenih topov je dosedaj le približno znano.

Potiorek, fcm.

Z avstrijsko-ruskega bojišča.

DUNAJ 8. (Kor.) Uradno se objavlja: 8. novembra. Na severovzhodnem bojišču se tudi včeraj niso vršili nobeni boji.

Namestnik šefa generalnega štaba, pl. Höfer, generalni major.

Z nemško-ruskega bojišča.

BERLIN 8. (Kor.) Veliki glavni stan, 8. novembra dopoldne.

Z vzhodnega bojišča nobenih poročil.

Vrhovno armadno vodstvo.

Z nemško-francoskega bojišča.

BERLIN 8. (Kor.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan, 8. novembra dopoldne.

Naši napadi pri Ypernu in zapadno od Lilla so se včeraj nadaljevali.

Na vzhodnem delu Argonskega lesa smo zavzeli važno višino pri Vienne le Chateau, za katero se je vršil boj cele tedne in smo uplenili pri tem dva topova in dve strojni puški.

Sicer je potekel megleni dan na zapadnem bojišču mirno.

Vrhovno armadno vodstvo.

Ranjenci z zapadnega bojišča.

AMSTERDAM 8. (Kor.) Iz Sluisa se poroča: Neka iz Anglije preko Calaisa došla oseba je pripovedovala, da je prišlo tjakaj izredno veliko število belgijskih, francoskih in angleških ranjencev.

V Črnem morju.

CARIGRAD 8. (Kor.) Glasom uradnega poročila je odšlo turško brodovje, potem ko je del ruskega brodovja bombardiral Kozlu in Zunguldak, na lov na ruske ladje, ki pa se jim je pod varstvom megle posrečilo pobegniti.

FRANKFURT ob Meni 8. (Kor.) »Frankfurter Zeitung« poroča: Uspehi turškega brodovja v Črnem morju so ruske ladje tako prestrašile, da se glasom nekega poročila iz Galaca skrivajo v izlivu reke Donave. Neka ruska vojna ladja, en osebni parnik in tri ladje za prevažanje blaga so pribežale v Donavo in pozneje v Prut.

Depeša med cesarjem Francom Jožefom in sultanom.

CARIGRAD 7. (Kor.) Med Njegovim Veličanstvom cesarjem Francom Jožefom in sultanom Mehmedom je došlo do sledeče depešne izmenjave:

Brzojavka Njeg. Veličanstva cesarja Franca Jožefa se glasi:

V tem slovesnem trenotku, ko se je otomanska država v boju za svojo čast in varstvo svojih največjih interesov postavila na stran Avstrije in Nemčije, izražam Vašemu cesarskemu Veličanstvu visoko zadoščenje nad dejstvom, da vidim Vašo armado in mornarico v boju za ohranjenje in slavo domovine. Veseli me, da gledam lahko v tem srečnem pričetku akcije brodovja Vašega Veličanstva poroštvo in dobro znamenje za uspeh našega orožja v boju, ki nam je bil od naših sovražnikov usiljen in za srečno in slavno bodočnost naših narodov. — Franc Jožef.

Sultan je odgovoril: Sprejel sem brzojavko, ki jo je blagovolilo poslati Vaše Veličanstvo, z največjim veseljem. Zaupajoč v pravico in Vsemogočnega sem sprejel boj proti našemu skupnemu sovražniku. Zagotavljam Vaše Veličanstvo, da imam največje zadovoljstvo v tem, da vidim svojo armado s slavnima armadama Avstrije in Nemčije skupno v boju za naše najsvetejše pravice. Trdno upam, da nam podeli Vsemogočni zmago. Polagam važnost na to, da izrazim svoje občudovanje nad zmagoslavnimi dejanji Vaše armade in želim odkritosrčno naš uspeh. — Mehmed V.

Zaplenjeno orožje v bivšem angleškem konzulatu v Turčiji.

CARIGRAD, 7. (Kor.) Uradne brzojavke poročajo, da so našli v angleškem konzulatu v Mosulu, kjer so že dalje časa izvrševali nedovoljeno trgovino z orožjem, množico orožja in municije.

Hišna preiskava v stanovanju dragomana ruskega konzula v Messini je razkrila skladišče orožja in municije vseh vrst.

Usmrčena kurdska vstaška voditelja.

CARIGRAD 7. (Kor.) Glasom neke uradne brzojavke valija v Biflisu, je bil kurdski vstaški vodja Mola Selim, ki je v mesecu aprilu poskusil na ščuvanje Rusije upor in ki je po potlačenju upora pobegnil v ruski konzulat, vsled prekinjenja diplomatičnih odnošajev, skupno z njegovim somišljenikom Halilom aretiran in usmrčen.

Vojna na Daljnem Vztoku.

Padec Čingtava.

LONDON 8. (Kor.) Brzojavke iz Tokija poročajo, da je bil guverner Kiaučava, kapitan Meyer - Waldeck, v včerajšnjem boju ranjen.

TOKIO 7. (Kor.) Japonski višji poveljnik je danes zjutraj poročal: Levo krilo oblegovalcev je zasedlo severno baterijo na griču Shoutau ob 5.10, vzhodno baterijo na Tatungslengu pa ob 5.35. Mem tem je prodiral centrum proti fortom »Iltis« in »Bismarck« in je osvojil dva težka topova v bližini glavnih naprav. Napadalci so zasedli zaporedoma forte »Moltke«, »Iltis« in »Bismarck«.

Garnizija je razobesila ob 6 belo zastavo in sicer na observatoriju. Obrežni forti so sledili temu vzgledu ob 7.30.

LONDON 8. (Kor.) Uradno se poroča iz Tokija: Japonske izgube pri sklepnem boju za Čingtao so znašale 36 mrtvih in 182 ranjenih. Na strani Angležev je bilo ranjenih 238 oficirjev.

Nemci so poslali ob 9 zjutraj zastopnika, da se pogaja glede pogojev predaje. Pogajanja so se vršila v Moltkejevi vojašnici.

BERLIN 8. (Kor.) Listi izražajo s ponosom zadovoljstvo nad sijajnim patrijotizmom braniteljev nemške kolonije. Obramba Čingtava ostane nepozabna, preživeči pa zamorejo računati s priznanjem in zahvalo svojih sorojakov.

Burska ustaja.

PRAETORIA, 7. (Kor.) De Wett je prijahal dne 29. oktobra v Wrede in je imel nagovor, v katerem je označeval vpade v nemško jugozapadno Afriko strahopetno in roparsko dejanje. De Wett je rekel dalje: Nekateri prijatelji so mi svetovali, naj počakamo malo dalje, dokler ne dobi Anglija hujših udarcev. Toda pod mojo in pod častjo mojega naroda je, obrcati mrtvega psa. Anglija ima polne roke. Sovražim laži, ki se neprestano razširjajo in glasom katerih naj so došli tisoči Avstralcev, Kanadcev in Indijcev, da se bojujejo proti nam. Anglija ima dovolj opravila, da bije svoje lastne bitke.

AMSTERDAM, 8. (Kor.) »Niew van den Dag« poroča iz Johannisburga: Uporniki, ki jih zasledujejo vladne čete, so vpadli v državo Oranje. Čete generala De Wetta so na več krajih razrušile železnice, ki vodijo v Oranje.

Kolera v Avstriji.

DUNAJ 8. (Kor.) Sanitetni oddelek ministrstva za notranje zadeve poroča: Dne 8. novembra je bilo konstatiranih 29 slučajev azijatske kolere na Dunaju, en slučaj v Gradcu, dva v Celovcu, 10 na Moravskem, dva v Opavi. Gre za vojake, ki so dospeli s severnega bojišča.

V Galiciji je bilo dne 8. novembra naznanjenih 100 slučajev.

Bolniška ladja »Ophelia« je bila zato ustavljena, ker ni bila naznanjena kot bolniška ladja.

BERLIN, 8. (Kor.) Kakor poročajo angleški časopisi, je razglasil angleški zunanji urad dne 4. t. m. naslednje uradno poročilo:

Admiraliteta priobčuje, da je bila nemška ladja »Ophelia«, ki je nosila zastavo »Rdečega križa«, ustavljena zato, ker ni bilo njeno ime kot ime bolniške ladje naznanjeno angleški vladi in ker je, ko se jo je zasledilo, nastopala tako, da se to ni dalo spraviti v sklad z bolniško ladjo.

Obe od britiške admiralitete kot upravičenje navedeni trditvi nista resnični. Nemški zunanji urad je po posredovanju nemškega in amerikanskega poslaništva v Kopenhagnu začetkom septembra naprosil državni departement v Washingtonu in to v smislu haškega sporazuma glede uporabe temeljnih določil ženevske konvencije na pomorsko vojno z dne 17. oktobra 1900, da naj naznani sovražnim državam, posebno angleški državi imena nekaterih že takrat urejenih bolniških ladij, med temi ime ladje »Ophelia«. Na poldagi na amerikansko poslaništvo v Kopenhagnu naslovljene brzojavke državnega departementa v Washingtonu, katera brzojavka je bila oddana naprej na nemško poslaništvo, je državni departement angleške vlade dne 7. septembra objavil imena bolniških ladij.

Da pa sicer »Ophelia« ni mogla storiti ničesar, kar bi ne odgovarjalo dolžnostim bolniške ladje, izhaja že iz tega, da ni bilo na krovu nobenega pomorskega častnika, temveč samo osebe za bolniško postrežbo in da je bila zapoved na bolniško ladjo dana samo v tem pogledu, da naj se po pomorski bitki ranjeni in potapljajoči poiščejo in da naj se jim pomaga.

Obča vojna obveznost na Angleškem.

MANCHESTER, 7. (Kor.) Londonski dopisnik lista »Manchester Guardian« piše: Govorica o obči vojaški obveznosti se razširja. Nazadovanje glede novačenja je ustvarilo položaj, na katerega se mora ozirati vojni urad, če isti sploh kaj predvidi. Vlada pa vendar ni, kolikor sem doznal, upoštevala principa obče vojaške obveznosti, dasiravno se je ravno na to zelo pritiskalo. Nameruje se neka srednja pot, da se skuša pritiskati na vojni obvezano prebivalstvo.

Po prizadevanju neke poluradne oreditve so se tiskali uzorci, ki naj bi se bili odposlali kot plačilni uzorci vsem hišnim gospodarjem, da bi se na ta način dognalo, število vojaških obvezancev. Noben hišni posestnik bi ne bil obvezan, izpolniti tega uzorca, toda organizatorična združitev bo vendar upoštevala to povpraševanje kot oporišče, ako je narod zrel za občo vojaško obveznost. Prošnja za informacijo je podpisana od obeh strank.

Nemška zmaga nad Angleži v tihem morju.

LONDON, 7. (Kor.) List »Morning Post« piše: Kakor vse kaže, so Nemci izvojevali v pomorski bitki pri Valparaisu odločilno zmago, dasiravno v majhni meri. Vendar pa to zadostuje, da so si s tem pridobili vpoštevanja vredno prednost v tihem morju. To je bil toli strategičen kot taktičen vspeh.

Poročilo admiralitete je nekoliko presenetljivo, ker se razlikuje od navadnega zamolčanja in povrhu še razkriva določbe »Canopusa«.

Danska strogo nevtralna.

KOPENHAGEN, 7. (Kor.) Dansko ministrstvo za zunanje zadeve razglašuje, da je vlada glede na dejstvo, da se je udeležila vojne tudi Turčija, sklenila, sporočiti vojskujočim se državam, da obvelja za Dansko tudi v tem pogledu na to razširjenje vojne popolna nevtralnost.

Nogometna igra Avstrijcev proti Mažarom na Dunaju.

DUNAJ, 8. (Kor.) Danes se je šlo na športnem prostoru v »Praterju« v prilog avstrijsko-ogrskega Rdečega križa za zmago pri nogometni igri Avstrijcev proti Mažarjem. Zmagali so Mažarji. Izvojevali so ti poslednji zmago 2 : 1, potem ko je stalo tekmovanje 0 : 0.

Deževno vreme je motilo igro, kateri je vzlic temu prisostvoalo približno deset tisoč ljudi.

Imenovanja.

DUNAJ, 8. (Kor.) Nj. Veličanstvo cesar je z najvišjim odlokom z dne 3. t. m. imenoval kooperatorja v Rovinju Ivana Sterleta in vižnjanskega župnika Ivana Muggio korarjema kolegijatnega kapitelja v Rovinju.

Nadalje je imenovalo Nj. Veličanstvo cesar dne 3. t. m. župnega administratorja v Sv. Vincentu, Ivana Zustovića korarjem kolegijatnega kapitelja v Labinu.

Nabiranje rekrutov na Angleškem.

LONDON, 7. (Kor.) »Daily Telegraph« razpravlja na uvodnem mestu o vprašanju rekrutiranja in naglaša, da je glasom poročil iz raznih krajev dežele nazadovanje števila rekrutov tako znatno, da ni nobenega upanja, da se pri takem zanimanju nabere potrebno število moštva.

Grki in aneksija otoka Cipra.

ATENE, 8. (Kor.) Tukajšnje časopisje presoja vest o aneksiji otoka Cipra od strani Anglije kot ugodno.

K izgredom v Deptfordu.

LONDON, 7. (Kor.) »Daily Telegraph« poroča: Včeraj se je vršila pred porotnim sodiščem razprava proti 21 možem in mladeničem radi soudeležbe pri protinemških demonstracijah v Deptfordu dne 17. in 18. oktobra. Obtoženci so bili obsojeni v treh slučajih na 4, 6 in 12 mesecev zapora. Ostali obtoženci so bili pod pogojem, da se bodo v bodoče obnašali pošteno, oproščeni, v slučaju ponovitve pa bodo kaznovani tudi za sedanje prestopke. Sodnik je svaril obtožence, da bo imela vsaka ponovitev demonstracij za posledico najhujšo kazen.

Nemci nad Parizem.

BERLIN, 8. (Kor.) »Kreuzzeitung« objavlja pismo nekega oficirja-letalca, ki je dne 11. oktobra s 5 drugimi oficirji s tremi dvokrovniki letel nad Parizom. Skupno je bilo vrženih 17 bomb in listine z napisom: Antwerpen zavzet. Sedaj pridete vi na vrsto. Prisrčne pozdrave. Avijatiški oddelek štev. 3 in general Deimling.

Francozi so v svojih poročilih zamolčali te listke. Pisali so le o dveh golobih. Našega tretjega dvokrovnika sploh niso razkrili. Uspeh bomb: V nekaterih delih mesta so bile hiše napol razrušene. Dalje je bilo ubitih 7 oseb in 26 težko ranjenih. Naša tri letala so bila prvo zračno brodovje nad Parizom.

V Tripolitaniji.

FRANKFURT OB MENI, 8. (Kor.) »Frankfurter Zeitung« poroča iz Milana: Glasom nekega poročila turinske »Stampe«, je šejk Senussijev umaknil svoje čete iz Cirenajke in jih poslal v Egipt proti Angležem.

Nemško časopisje o baronu Sonninu.

BERLIN, 8. (Kor.) »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« piše: Nastop odličnega državnika barona Sonnina kot naslednika markiza di San Giuliana v vodstvu italijanske zunanje politike, je vzelo naše časopisje z zadovoljstvom na znanje. Kar je bilo dosedaj znanega o njegovem osebnem naziranju in o njegovi politični smeri, upravičuje prepričanje, da bo nadaljeval čuječno, nevtralno politiko bivšega zunanjega ministra di San Giuliana.

Omejitev razsvetljave Londona.

LONDON, 7. (Kor.) Državni tajnik za notranje zadeve je odredil, da se omejitev razsvetljave Londona podaljša za nadaljna dva meseca in je odredil, da se mora intenziva razsvetljave oken na cesto od 6 zvečer, ali če odredi to policija, tudi že poprej zmanjšati. Močne luči za avtomobile in druga vozila so prepovedane.

Izmenjava pisem med ogrskim ministrskim predsednikom in grškovztočnim romunskim nadškofom.

BUDIMPEŠTA, 7. (Kor.) Ministrski predsednik grof Tisza priobčuje izmenjavo pisem z grškovztočnim nadškofom, metropolitom Metianu od septembra t. l.

V pismu ministrskega predsednika na metropolita se naglaša solidariteta ogrskih Romunov s življenskimi interesi monarhije in ogrskega naroda toliko na bojnem polju, kot v krajih, kjer prebivajo Romuni. Pismo potem nadaljuje: Sedaj v času krize in nevarnosti se je izkazalo Romunstvo za pravega brata. Mi Ogri vidimo, poznamo in upoštevamo to postopanje. To očito dejstvo mora na vseh poljih, kolikor ista pridejo v poštev glede Romunov, na kulturelnem in materielnem polju, obroditi obilo sadu. To je avtomatična posledica sedanjemu zadržanju Romunov. V njih je zagotovilo boljše bodočnosti. Oni so porok za to, da Romuni v izvrševanju svojih pravic računajo na dobrohotnost celokupnega ogrskega naroda in v svojem etiškem stremljenju na državno podporo in da se res lahko dobro počutijo v skupni domovini.

Ta dejstva pa nas vspodbujajo še do dalekosežnejših naredb. Na podlagi dosedanjih činov Romuncev se lahko bolj upoštevajo tudi njih želje glede državnih institucij. Meje, katere sem načrtal v svojih javnih govorih, so pretesne. Čutim, da gremo lahko dalje, ne da bi s tem kaj škodovali ogrskim državnim in nacijonalnim naziranjem.

Lahko se stavi v program reforma ljudskošolskega zakona, ki naj upošteva na konfesijonalne šole nanašajoče se želje naših neogrskih sodržavljanov. Takisto lahko upeljemo potom zakonitih odredb rabo materinščine v neposrednjem občevanju z državnimi uradi in slednjič se lahko izroči v revizijo volilnopravni red v takem smislu, ki postavlja politično reprezentanco Romunov na boljšo podlago. S tem bi bila rešena glavna vprašanja, ki so bila nerešena in zato na poti popolni združitvi.

Končno list še omenja: Sedaj je čas dela; nastopili so predboritelji za mir in slogo med posameznimi narodnostmi. Meni pripada inicijativa in odgovornost. Vsprejmem ju v zavesti, da doživimo zgodovinske momente, katerih vroča atmosfera kuje mrzlo trdo železo in ga pretvarja v nov, močan in plemenit element, ki ga ne bo mogoče več uničiti.

Obračam se na Vašo ekscelenco s prošnjo, da podpirate to sveto stvar s celo težo Vaše besede in z vsem vplivom Vaše osebnosti.

Na to pismo je odgovoril nadškof metropolit Metianu ministrskemu predsedniku:

Posedujem cenjeni dopis Vaše ekscelence in se častim glede tega naznanjati Vam svoje odkrito veselje, da je Vaša ekscelenca in ogrska vlada pripravljena, upoštevati stare, utemeljene želje romunskega naroda, ki so predpogoj blagostanja in kulturelnega napredka istega.

Rad ponujam svojo roko v pomoč v nadi, da bo to delo obrodilo obilo sadu in postavilo z božjo pomočjo temeljni kamen lepši in srečnejši bodočnosti.

Nemško časopisje o padcu Tsingtava.

BERLIN, 8. (Kor.) Vse časopisje piše o padcu Tsingtava kot o dogodku, ki se je moral zgoditi. Hvali tudi hrabrost in izpolnjevanje dolžnosti moštva in povdarja, da Nemci nikoli ne pozabijo na Tsingtav in da ga bodo vedno smatrali kot pravno pridobljeno posest, katero jim je izvila iz rok zavratna združitev dveh sovražnih moči, katerih se bodo spominjali samo še z gnjevom.

Holandska ladja »Snidovo« trčila ob jadrnico »Dovenby«, ki se je potopila.

AMSTERDAM, 7 .(Kor.) Tukajšnji listi poročajo iz Londona, da je holandska ladja »Snidovo«, ki je vozila iz Rotterdama v Javo, severno od Shernessa trčila skupaj z jadrnico »Dovenby«, ki se je potopila. Ladja »Snidovo«, ki ni bila nič poškodovana, je odpotovala naprej.

Angleška ladja zadela ob mino in se potopila.

LONDON, 7. (Kor.) Kakor poroča list »Daily Mail«, se je linijska ladja »Mary« pri Lowenstoftu potopila.

Prvak egipčanske narodne stranke Mohamed Ferid pravi, da je Angleška nekaka podedovana sovražnica Turčije.

CARIGRAD 8. (Kor.) Prvak egipčanskonarodne stranke Mohamed Ferid se je nasproti listu „Jeune Turc" izrazil takole:

Ne verujem, da bi angleška okrožnica zamogla uplivati na Egipt. Dobro vemo, da je angleška nekaka podedovana sovražnica

Islama in Kalifata in da je šla njena stara politika vedno za tem, da bi oslabila Turčijo, da bi tako lažje vladala nad Muzelmani. Že dolgo pričakujemo prilike, da se dvignemo.

Imenovanje Husejna Kamil paše kedivom ni veljavno. Pravoveljavni kediv je in ostane samo princ Abad Hilmi paša. Husejn paša je usurpator, ki ni nič druzega kot angleški uradnik.

Italijani naj bodo mirni. Mi nikakor nimamo namena, povzročevati jim v Cirenajki težkoče, temveč hočemo obratno pri vsej simpatiji za naše istovernike vedno skušati, da se dobro razumemo z našimi italijanskimi sosedi in da ustvarjamo gospodarske vezi med nami vedno trdnejše potom železnic in plovitve. Italijanska kolonija v Egiptu je zbog svoje podjetnosti in prijateljskega občevanja z narodom vedno bolj priljubljena.

Luka v Smyrni in reka Schatt el Arab zaprti.

CARIGRAD 8. (Kor.) Perfektura luke priobčuje naslednjo razglasitev: Vsled vojnega stanja sta luka v Smyrni in pa reka Schatt el Arab v Mezopotamiji plovbi popolnoma zaprti. Trgovinskih ladij, kot vseh drugih plovitbenih priprav se ob slabem vremenu ne bo mogło spremljati.

Francozi v Adriji.

Sobotni ljubljanski »Slovenec« je priobčil o nastopu Francozov v Adriji dopis, za katerega pravi, da je poslan iz Dubrovnika in cenzuriran. Ker gotovo vse naše občinstvo ne čita »Slovenca«, upamo, da mu ustrežemo, če ponatisnemo njegov dopis, ki se glasi:

Vsak drugi teden, in sicer navadno v soboto in nedeljo, se zanesljivo pojavi francosko brodovje. »Francozi so tu!« se potem razlega po mestu. Ženske se prijemljejo za glavo, mimo mesta pa plove 24, 25 ali 27 ladij, med katerimi se jasno razločujejo silne velikanke. Doslej so že nekajkratov šli mimo nas na izprehod, vsakokrat pa: kakor so prišli, tako odšli. Časih jih ne vidimo, pač pa slišimo.

Prvi pot smo jih slišali, ko so potopili »Zento«. Vel je južni veter. Ob 8. uri zjutraj se nenadoma zasliši gromenje. Izprva tiše, potem pa vedno močnejše. Okna šklepečejo, vrata ropočejo. Vrvež. Gledamo po morju. Na jugovzhodu samo majhen črn oblak. Proti 9. uri je streljanje nehalo. Drugi dan smo slišali: »Zenta« se je potopila. Nato smo jih parkrat videli; dvakrat so šli prav mimo mesta.

Prvikrat je bilo, ko so se vračali s Pelagruža in Visa. Nekega jutra se je po mestu razširil (neresničen) glas, da Francozi na Lastovi kupujejo vino. Ni še zazvonilo poldne, ko priplujejo mimo mesta štiri velike ladje, med njimi en dreadnought. Ko so plule mimo goric sv. Vlaha so imele toliko zastav, da so se tudi skozi slabše daljnoglede dobro videle. Ko so prišle proti mesto, so se okrenile na široko morje in nam kmalu izginile izpred oči.

Najzanimivejši je bil pohod na dan sv. Frančiška 4. oktobra. Napočil je bil lep dan. Morje čisto, nebo vedro. V mestu slavnostno razpoloženje. Slavi se god Nj. Veličanstva. Mestne gospodične prodajajo v posebnih paviljonih jagnjetino in svinjino, vino in pivo — za ranjence. Ob 9. uri ima biti slavnostna sv. maša. Že je videti častnike v paradnih oblekah, uradnike v službenih uniformah in odličnjake v cilindrih. Ob pol 9. uri nenadoma nekaj začrni na obzorju. Čez nekaj minut je že postalo jasneje. Videlo se je silno brodovje! Bliža se mestu. Nastalo je razburjenje, vrvež. Službo božja se odgodi. Na Brsaljah, Bournoru in Luncijati polno ljudstva. Vsi gledajo nevidjeno čudo. Vsak čaka. Vojaštvo po malem odhaja. Odhajajo orožniki. Odhajajo financarji. Francozi se vedno bolj bližajo. Odhaja tudi »Narodna meščanska straža«. Ob 9. uri se že lepo vidijo. 29 jih je: dreadnoughti, oklopnice, križarke, torpedovke (10).

Na horizontu se je razvrstilo 17 bojnih ladij, v enaki razdalji druga od druge, z boki proti mestu. V smeri proti Gorici sta krenili dve ladji, ena s 6, druga s 4 dimniki. Pod njuno zaščito pa 10 torpedovk v črti Sv. Andrija—Lokrum. Tako so se bližale mestu. Vsakdo je mislil, da priplujejo naravnost v luko. Toda tik pred Lokrumom so se okrenile. Mimo mesta — v oddaljenosti največ 2 milj — so odplule proti Gružu. Vse so okrašene z zastavami. Posebno pa tri. Veliki rdeče-belo-modri prapori so se vili v zraku in bili so tako veliki, da so se s prostim očesom lepo in jasno videli. In šli so v Gruž.

4. oktobra je bil tu praznik rožnovenške Matere božje. Beli bratje so priredili procesijo. Ravno gre procesija po Gružu, ko se prikažejo Francozi. Torpedovke plujejo v gruško luko. Ena — dve — tri — štiri .... Vrvež. Deca kriči. Ženske so prepadene. Procesija se skrči na neznatno skupino. Železniške lokomotive odbrze kakor strela. Francozi prihajajo proti novi obali. Vsaka torpedovka trikrat zažvižga, se okrene in zapusti Gruž. Toliko pred Gružem; proti Rjeki sta stali dve torpedovki, tri in en križar so šle pred Sv. Andrej, dve pa pred Dakso. V čolnih so se izkrcali tako na Sv. Andreju kakor tudi na Daksi.

Komaj so Francozi odšli iz Gruža, smo opazili avstrijski aeroplan. Krožil je nad francoskim brodovjem blizu pol ure, nato pa v silni višini odletel proti Boki. Ob 11. smo zagledali drugega. Tudi ta je krožil nad Francozi,

Vse to je gledalo nad 1000 oseb.

Ko so preiskali Sv. Andrej in Dakso, so francoske ladje odplule. Pretežni del proti Visu, druge proti Mljetu.

Ko so dospele pred Mljet, se je en čoln odpravil proti luki, kjer so vojaki stražili kabel. Vojaki so odšli na hrib. Francozi se izkrcajo. Preiščejo vse in razbijejo kabel. Uplenili so en telečnjak in nekoliko vojaških plaščev. Zasebne lastnine vojakov se niso dotaknili. Ko so se vojaki vrnili, je vsak izmed njih našel ves svoj denar, in sicer lepo zložen: goldinar na goldinarju, krona na kroni, vinar na vinarju. Bila je tudi ena pečena kokoš. Francozi so jo pustili.

Popoldne so se vrnili v Dubrovnik vojaki in »narodna straža«. Zvečer je pa pred polnim gledališčem pel naš Marko Vušković. Vršile so se velike lojalne manifestacije.

Zopet smo jih videli in slišali 17. oktobra. Ta dan so streljali pred Boko. V mestu se je slišalo, okrog pol 10. ure zjutraj se je pa na jugovzhodu, ravno med Konavalom in Mrkano, videl gost dim in v njem nekoliko črnih pik.

Od tega dneva jih nismo več videli. Ako pridejo zopet, bomo poročali.

Portugalska vojska.

Obrambna sila portugalske republike je bila v zadnjih letih podvržena raznim reformam. Temeljni zakon današnje vojniške uredbe je od 2. marca 1911, ki je uvel princip splošne vojne obveze za vso deželo. Danes je vsak Portugizec od 16. do dovršenega 48. leta vojni obvezanec. Od 20—30 leta služi v aktivni vojski, od 30—40 pa v rezervi! Naravno, da je prezentna služba z orožjem po naših pojmih dovolj kratka in temu primerno precej površna. Konjenik se mora najdalje vežbati, namreč 210 dni, topničar samo 140 dni, a pešec le 105 dni. Potem stopajo v stanje dopustnikov, morajo pa vsako leto obiskovati po dva tedna instrukcijsko šolo. Služba v času onih 10 let obstoji samo iz dveh vaj v streljanju, ki trajate vsaka po dva tedna. Vse drugo moštvo, sposobno za orožje, tvori takozv. teritorijalno milico, ki obstoji iz mladine od 16—20 leta in starega odsluženega moštva od 40—45 let, in slednjič iz tistih vojnih obvezancev, ki niso bili poklicani pod orožje. Ker namreč mirovno stanje ne sme prekoračiti trideset tisoč mož, more samo en del za orožje sposobnih mož aktivno služiti. Ta teritorijalna milica prireja vsake nedelje gimnastične in strelne vaje, ki imajo malo vojaškega na sebi, marveč so bolj podobne gimnastičnim in strelskim zabavam.

Od tridesettisoč mož vojske, je 21 tisoč pešcev, 3600 topničarjev in 1500 konjenikov, dočim se ostanek razdeljuje na druge čete, med katerimi sta tudi železniški in brzojavni oddelek in ena kompanija zrakoplovcev. Orožje portugalske vojske je moderno, a uniforma jako prikladna. Zanimivo je, da dve tretjini portugiških častnikov izhaja iz vrst moštva. Posledica temu je, da se naobrazbo portugiškega častnika ne more primerjati z ono častnikov drugih držav. Ker generale brigad in divizij imenuje parlament na predlog vojnega ministra, je odprto široko polje protekcijonizmu. Z druge strani so politične struje v vojski sami provzročile, da je vlada opetovano povišala plače častnikov. Tako ima general divizije mesečno plačo 675 mark, k čemur prihajajo še dohodki za stanovanje in reprezentacijo. Poročnik ima mesečno 202 marki in povprečno 200 mark stanovanjske doklade. Ako pomislimo, da so življenske razmere v Portugalu veliko ceneje nego v drugih srednjeevropskih državah, potem vidimo, da so častniki sijajno plačani.

Vojna sila Portugalske je označena s 175.000 mož. Od teh je 30000 aktivnih čet takoj pripravljenih za odhod na bojišče, dočim imajo rezerve 60.000 mož zasesti trdnjave, dopolniti čete utrjenega tabora v Lizboni in opravljati etapno službo. Teritorijalna milica pa bi imela službo, podobno oni naše črne vojske. Portugijzec ljubi svojo vojsko in narod ne opušča nobene prilike, da ne bi burno pozdravljal svoje vojske, posebno pa ne zamuja nikdo, da ne bi s spoštovanjem pozdravljal vojnega oddelka na pohodu pod zastavo.

Nansen o pravicah malih narodov.

„Kölnische Zeitung" priobčuje iz Kristijanije poročilo o predavanju Fritjofa Nansena, katero je imel 27. oktobra t. l. o pravicah malih narodov na svojo lastno neodvisnost poleg velikih narodov.

Začel je z usodo Belgije in Srbije. Današnja težnja za asimilacijo narodov in rodov, politične zveze velesil, naj so germanske, romanske ali slovanske, so po Nansenovem mnenju velika nevarnost, ker vse to politično in kulturelno uničuje samostojnost narodov. Uničenje naroda, če prav najmanjšega je vedno zločin, ker zgodovina uči, da se je treba zahvaliti za največje politične in kulturne napredke predvsem inicijativi malih narodov. Temeljni pogoj splošne kulture je, da je vedno požlahtnjevana od zunaj.

Ako prihaja to izpopolnjevanje iz naroda samega, prinaša kal smrti, kakor nas uči zgodovina Kine. Nemška kultura vede in mišljenja ne bi dosegla tako visoke stopinje razvoja, ki ga vsak občuduje brez tujih impulzov. Misija malih narodov je, da so poizkusni laboratorij za velike narode tudi politično, kakor dokazuje Švica po svojem referendniku, Novi Želand po svoji socijalni politiki in tudi to, da je bil princip enakosti vseh pred postavo najpreje izveden pri malih narodih. Buddha in Konfucij sta izšla iz malih rodov, Goethe in Schiller sta napisala največja dela o bitju Weimara.

Veda potrebuje poglobitve in to je težavno v velikih razmerah. V pravici malih narodov na samostojno življenje je obsežena tudi dolžnost, da svojo neodvisnost branijo tudi proti premoči.

Razne politične vesti.

Aneksija otoka Cipra. Otok Ciper, ki ga je sedaj anektirala, je upravljala Anglija že od 4. junija 1878 glasom takratne pogodbe med angleško in turško vlado. Zgodovina te pogodbe je precej zanimiva. Pred sestankom znanega berlinskega kongresa je bila med turško in angleško vlado sklenjena pogodba, glasom katere se je Anglija obvezala, da bo varovala turško posestno stanje v Mali Aziji, Siriji in Mezopotamiji proti Rusiji, Turčija pa je za to uslugo dovolila, da Anglija zasede otok Ciper in ga tudi sama upravlja. Anglija se je vrh tega obvezala, da bo plačala Porti vsako leto kot odškodnino znesek 92.800 funtov. Toda že par dni po sklepu pogodbe se je izvedelo, da je Anglija sklenila istočasno neko tajno pogodbo z Rusijo, kar se je na berlinskem kongresu pokazalo kar očitno. Anglija je namreč privolila v rusko zahtevo, da pripade Batum ob Črnem morju Rusiji. Sedaj je Turčija, kakor že javljeno, otok Ciper zgubila tudi formalno. Večji del prebivalstva otoka je grške narodnosti.

Sinovi zgodovinskih francoskih osebnosti na bojišču. Sin poveljujočega generala Mac Mahona v francosko-nemški vojni leta 1870-71 je poveljnik 37. pešpolka v trdnjavi Belfort. Sedaj je bil imenovan za brigadirja. Njegov brat služi v armadi kot stotnik. Polkovnik Sadi Carnot, sin bivšega predsednika, je istotako oficir in dodeljen nekemu fortu v Montmorency. Sin Kazimirja Periersa je nadporočnik v 106. pešpolku in je bil že težko ranjen. Sin bivšega predsednika Loubeta je oficir pri 164. pešpolku, ki se nahaja v trdnjavi Verdun.

Domače vesti.

Za obrambo naših vojakov pred mrazom. Nujni pozivi, ki jih je v zadnjih dneh na-slovila vojna uprava na avstrijsko ženstvo, so napotili številne uradnice ministrstva za trgovino in poštne uprave, da so se združile, da bodo na čim koristneji in obsežneji način podpirale akcijo urada za vojno oskrbo v nabavo obrambnih sredstev proti mrazu za naše vojake. Veliko število pridnih rok je pripravljenih v podpiranje te patrijotične akcije. Njegova ekscelenca, minister za trgovino dr. pl. Schuster je najživahneje pozdravil ta sklep uradnic svojega resorta in je povspešil njegovo uresničenje naklonivši znaten znesek. Treba pa še nadaljnjih sredstev za nabavo potrebnih surovih snovi, ako naj ima akcija zaželjeni vspeh. Uradnice se obračajo zaupno do javnosti z iskreno prošnjo, naj s hitrim nakianjanjem denarnih sredstev povspeši njihov namen. Ako omogoči to požrtvovalnost darovatelјev, se izdelovanje oblačil deloma dalje odda odboru žena in deklet ostalih brez zaslužka. Po zaključku akcije za nabavo varstvenih sredstev proti mrazu se nameruje takoj začeti z izdelovanjem perila za ranjence. Darovi naj se ali direktno pošiljajo fondu za varstvena sredstva uradnic ministrstva za trgovino na Dunaju, I. Bez., Postgasse št. 8, ali pa naj se nakažejo na konto poštne hranilnice št. 150.303. tega fonda.

O ranjenih, odnosno bolnih vojakih. V pomožno bolnišnico v zavodu „Avstro-amerikane" so bili včeraj sprejeti Nikolaj Debiasi od 5. stotnije 87. pešpolka, Gašper Ban od 20. lovskega bataljona, Angel Battistutta od 7. stotnije 97. pešpolka, Anton Peter Kokel od 2. stotnije 47. pešpolka, Matej Zancola od 10. stotnije 17. pešpolka, Marij Sila od 20. lovskega bataljona, Fran Pučić od 12., Josip Tüll od 9. in Fran Čermelj od 2. stotnije 97. pešpolka ter Peter Lause od 2. stotnije 17. pešpolka in Alojzij Dolenc od 15. stotnije domobranskega pešpolka. Odpuščeni so bili iz te bolnišnice in predlagani za dopust do popolnega okrevanja Anton Praprotnik, Vincenc Fiedler, Josip Szudrav, Alojzij Vido, Andrej Kraus, Pavel Gon, Alojzij Kodrič, Ivan Belas, Alojzij Živic, Tomaž Buić, Edvard Remec, Ivan Soldatić, Cizar Piapan, Ivan Prakl, Ivan Skerlavaj, Josip Širok, Alojzij Ockium in Anton Eržen. — Iz pomožne bolnišnice v prostorih nemškega telovadnega društva „Eintracht" so bili odpuščeni in predlagani za dopust: Vincenc Gasser, Ljudevit Obreza, Fran Kocjančič, Fran Bandić, Josip Biaczy, Teodor Zsivkov, Rudolf Sturz, Ljudevit Goli, Nikolaj Dudas, Ivan Valicsek, Filip Elsner, Anton Lovec in poročnik Marij Zlobec. — Iz mestne bolnišnice so pa bili odpuščeni in stavljeni na razpolago tukajšnjemu vojaškemu poveljstvu: Peter Kolenc, Fran Mihelič, Fran Braun, Anton Malusa, Gaillard Czifra, Ignacij Csany, Ernest Maluta in Josip Škrinjar.

Nesreča na morju? Snoči okoli polišestih je bila pristaniščna oblast telefonično obveščena iz Barkovelj, da se neki čoln, v katerem da so štirje mladeniči in, kakor se zdi, tudi neka ženska, nahaja v veliki nevarnosti, ker ga veter goni vedno dalje od kraja. Poslan je bil takoj na pomoč parnik pomorske vlade „Audax", ki je pa več nego celo uro križaril po morju onkraj valoloma, ne da bi bili pilotje vzrli rečeni čoln. O polenajstih zvečer je pa bil zdravnik z zdravniške postaje pozvan na pomoč v hišo št. 35 v ulici del Molino a vento, kjer je našel neko Marijo Picco, ki je imela hud živčni napad. Zdravniku so povedali, da je dobila napad zato, ker se boji, da se ni morda zgodilo kaj hudega njenemu sinu, ki je šel v družbi treh prijateljev s čolnom na morje in ga ni še nazaj. — Do ene popolnoči se ni moglo izvedeti še nič natančnejšega.

Samomor. Neki otroci, ki so se včeraj dopoldne lovili po Economovem gozdu pod Trstenikom, so našli človeško truplo, ki je viselo na nekem drevesu. Seveda je bilo njih igre takoj konec: šli so na redarstveno stražnico na Greti in tam povedali, kaj so našli. Nadzornik stražnice je šel takoj ž njimi na lice mesta, a obenem je obvestil in pozval za eventuelno pomoč tudi zdravniško postajo. A ko je zdravnik prišel, mu ni preostajalo drugo, nego da je konstatiral, da je dotični nesrečnež mrtev in da je visel tam že najmanje 10 dni. V nesrečnem samomorilcu so pozneje spoznali bivšega 56-letnega Mihaela Geca, ki je stanoval na Greti št. 40. Truplo samomorilca je bilo prenešeno v mrtvašnico pri Sv. Justu.

Darovi.

Za brezposelne so darovali: Anton Cijak K 20·—, dr. Wilfan K 20·—, Rozman Radivoj K 2·—

15. izkaz darov

dospelih deželnemu vojnopomožnemu uradu c kr. namestništva v podporo družinam vpoklicanih: Gospa Karla Hoffmann v Trstu K 50·—; 1 odstot. prostovoljni prispevek od plače za mesec oktober učiteljskega osobja nemške državne realke v Trstu K 44·28; enako od uradnikov in uslužbencev c. kr. okrajnega sodišča v Krminu za mesec november K 244·40; enako od c. kr. jetniških paznikov v Trstu za mesec november kron 39·31; enako od c. kr. okrajnega sodišča v Voloskem-Opatiji za mesec november K 18; enako od c. kr. okrajnega sodišča v Komnu za november K 11·91; enako od učiteljskega osobja c. kr. trgovske in pomorske akademije v Trstu (pomorski oddelek) za oktober K 38·58; enako od uradnikov, slug in oficijantov c. kr. okrožnega sodišča v Rovinju za november K 114·23; enako od c. kr. okrajnega sodišča v Poreču za november K 11·87; potom c. kr. okrajnega glavarstva v Tolminu (kurat Ivan Leban v Libušnjah K 20·—; „Tretji red sv. Frančiška" K 20·—, Družba Marijinih hčerk K 83·70, nabrano v vaseh Libušnje, Smast, Krn in Selce K 39·85); skupaj K 163·55; c. kr. dvorni svetnik Alojzij Lasciac v Trstu za november K 70·—; uradniki c. kr. trgovskega in pomorskega sodišča v Trstu za november K 40; Dr. Fran Petronio, prošt katedralnega kapitelja v Trstu K 200; od „Rdečega križa" v Voloskem-Opatiji K 35; od c. kr. okrajnega glavarstva v Puli kron 221·14. Skupaj K 1315·27; prenos iz XIV. zkaza K 110.923·51, torej vsega skupaj dosedaj K 112.238·78 in 100 frankov v zlatu.

Vesti iz Goriške.

Komen, 7. novembra 1914. (Podpore za naše vojake in davkoplačevalci, potratnosti glede teh podpor). Vlada dovoljuje in izplačuje še precej lepe podpore svojcem naših vojakov — rezervistov na bojnem polju.

Nekateri ljudje pa širijo — iz nevednosti ali hudobije — med narod vest, da bodo morali prej ali slej davkoplačevalci označene podpore vrniti v obliki davkov.

Kakor doznajemo iz gotovega vira, je to tendenčna — laž. Zato prosimo, da se ne posluša takih in enakih ljudi, ki širijo te neresnične vesti.

Vemo prav gotovo, da se podpore, ki jih dobivajo svojci mobilizirancev, plačujejo iz sedanjih državnih dohodkov in da je vsako povračilo izključeno. — Za slučaj pa, da bi naša država rabila novih davkov, se ne obremeni na noben način obrtni, hišni in zemljiški davek.

Ne bojte se torej povračila in ne poslušajte ljudi, ki hočejo razburjati mirno in pošteno prebivalstvo.

Svojci mobilizirancev naj pa pazijo na to, da te podpore odmerijo na najpotrebneje hišne potrebe. Naj ne bodo z denarjem — potratni! Denar naj se večinoma porablja za neobhodne potrebe — za živež, ako ga v hiši nedostaja.

Podpore dobivajo večinoma žene ali matere naših na bojnem polju borečih se vojakov. — Imajoče navadno več hišnega drobiža — to je otrok —, skrbe preveč za športne izdatke svojih malčkov in jim nabavljajo tudi reči, ki niso pravzaprav potrebne. To se pravi denar zametavati! Nakupite torej svojim otrokom in sebi, kar je najnujnejše in najpotrebnejše glede obleke, a najbolj skrbite za faktično potrebni živež, ki se rabi sedaj in se bo rabil v bodoče, in to je moka, bela in koruzna, in druga jedila. Ako boste tako postopali, bo to vam in vašim družinam v korist. Pri tem pa prihranite tudi vladi mnogo skrbi glede tega, da mora paziti, kako bodo državljani za časa dolgotrajne vojne preskrbljeni, da ne nastane lakota in iz te izvirajoče bolezni. Profesor-pesnik Josip Stritar je pisal v svojih „Prizornih spisih": Denar je neusmiljen in ima čudno moč in vse nase vleče".

Potratnost je veliko zlo v narodu. Treba se je je iznebiti. Trdna volja vse premaga.

„Nikoli nihče v bedo ni zaklet,
komur vodnik je volja neubita
in svet s poštenim licem hodi zret"

piše učitelj in pesnik Gangl. L.

ČEŠKO-BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosákova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja ulici delle Poste štev. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte. Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

10 % čistega dobička daje Ciril-Metodovi družbi knjigarna GORENJEC & Co., ulica Caserma štv. 16 (zraven kavarne Commercio).

Meblovana soba zračna, se odda takoj v najem gospodu ali gospici v ulici Commerciale štv. 11, III. nadst. 4000

Meblirane sobe se oddajo takoj v ulici Commerciele 9, pritličje. - vrata 32. - Cene zmerne. 4011

Odda se v podnajem, zaradi premeščenja veliko stanovanje v prvem nadstropju, v sredini mesta in proda se tudi vse pohištvo. Stanovanje ima 8 sob, sobico in kuhinjo; dve sobi s prostim uhodom, sta oddani za pisarno in 5 mebliranih sob je oddanih stalnim najemnikom. Pogodba veljavna še dve leti. Letna najemnina kron 2500. Naslov pove Ins. odd. Edinosti pod št 4010

Postrežnica dobi meblirano sobico in malo mesečno plačo pri mali družini za 4 ure dela na dan. Oglasiti se je v ulici Commerciale 9, III. n., levo. 4012

Iščem službo v mestu ali na deželi. - Govorim slovensko, nemško in italijansko. Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti" pod štev. 4013

Kdor želi izvrstno kuhinjo, naj zahaja v gostilno BONVECHIATTI, ulica Carlo Ghega 17. Eksportno Budjejeviško pivo. 1166

Dve postelji vzmeti, nove žimnice K 86. — Popolna spalna soba z žimnicami K 290. Via Fonderia 12, I. 23168

Jabolka od 5 klg naprej po 12 do 40 vin. kg razpošilja po povzetju A. OSET, pos. „Silva vrelca" pošta Guštanj, Koroško. 1143

PODLISTEK

Madame Bovary

Roman. - Spisal Gustave Flaubert.

Emin obraz mu je vedno in vedno plaval pred očmi, in nekaj mu je vedno šepetalo v ušesa: Ko bi bil ti! Ko bi bil ti! Tisto noč sploh ni mogel zaspati, grlo se mu je sušilo, začutil je žejo. Ko je vstal, da bi poiskal vode, je odprl okno; nebo je bilo posuto z zvezdami, mehek vetrič ga je božal po licu, v daljavi so lajali psi. Dolgo je zrl v smeri, kjer je ležal Bertaux.

Saj bi prav ničesar ne tvegal, ko bi jo povprašal — zato je sklenil pri prvi priliki zaprositi za Emino roko. Toda čim se mu je nudila prilika, se je zbal, da ne bo našel primernih besed in je molčal.

Staremu Rouaultu se misel, da bo moral oddati svojo hčer, ni zdela prav nič strašna. Doma itak ni bila neobhodno potrebna in on ji tega niti ni štel v zlo, kajti vedel je, da zanjo ni kmetijstvo. Sploh je poljedelec revež; v tem prokletem poklicu ni še nihče postal milijonar. Vsako leto je moral še zalagati. Kajti, četudi je vedno dobival kupca za svoje pridelke, mu obdelovanje zemlje kot tako vendarle ni prijalo. Rad je tiščal roke v žepu in ni rad štedil, kadar se je tikalo izdatkov za svojo osebo. Hotel je dobro jesti, ljubil je prijetno stanovanje in mehko posteljo. Ugajal mu je močen jabolčnik, sočnata, napol pečena koštrunovina in dobro zmešana »glorias«. Obedoval je sam v kuhinji, in v ta namen so mu vsakikrat prinašali k ognjišču lepo pogrnjeno mizico.

Ko je opazil, da je Karel večkrat zardevajočih lic sedel pri njegovi hčerki, iz česar je sklepal, da misli kmalu poprašati za njeno roko, je že vnaprej prevdaril, kaj odgovori.

Sicer se mu je zdel Bovary nekoliko okoren in zanj sploh ni bil zet, kakor si ga je pravzaprav želel. To je bil mož, ki je užival dobro ime, ki je bil znan kot štedljiv in poštenjak in vrhu tega še kot zelo spreten v svojem poklicu. Tudi je bil videti, da ne bo delal svojemu tastu prevelikih sitnosti radi dote. In če je k temu še pomislil, da je moral nedavno prodati dvaindvajset sežnjev zemljišča, da je lahko poplačal zidarje in sedlarje, in da si je moral nabaviti novo stiskalnico, je dospel do zaključka: Če jo že hoče imeti, mu je ne bom odrekel.

Za Mihaelovo je ostal Karel tri dni v Bertausu. Zadnji dan je potekal ravno tako kakor oba prva od četrt ure do četrt ure. Stari Rouault je pri slovesu svojega gosta nekoliko pospremil. Molče sta korakala eden poleg drugega čez klanec. Slednjič je prišel ugoden trenotek. Karel se je obotavljal še nekoliko in je dejal potem prav potiho: „Ah, ljubi gospod Rouault, radi bi Vam nekaj povedal. Ustavila sta se. Karel je zopet molčal.

„No, povejte mi le", je odvrnil Rouault s smejočim glasom, saj vem vendar že vse".

„Ljubi gospod Rouault ... ljubi gospod Rouault" ... je jecljal Karel.

„Soglašam popolnoma", je nadaljeval poljedelec, „toda dasiravno smatram, da je tudi moja mala mojega mnenja, jo morava prej prašati. Sedaj se vrnem domov in ji razložim vso stvar. Če pristane, ni treba, da se vrnete; to bi ne šlo radi ljudi. Da pa ne umrete od nestrpnosti, bom porinil veliko okno k zidu in to v slučaju, če pristane. Od tu jo boste videli prav razločno.

Nato se je oddaljil.

Karel je privezal svojega konja k drevesu in je sam hitel na mesto, odkoder je prav dobro zrl hišo. Čakal je četrt ure in držal svojo uro v roki še štiri nadaljne minute. Naenkrat je začul udarec, oknica se je dotikala zida, železje je še žvenketalo.

Naslednjega dne je bil Karel že ob devetih na posestvu. Ema je zardela, ko ga je zagledala, in je skušala skrivati svoje razburjenje z nasmeškom. Stari Rouault je objel svojega bodočega zeta. Začasno sta se izogibala pogovoru, tikajočemu se trgovske strani te zadeve, kajti bilo je časa dovolj, ker se poroka radi Karlove žalosti itak ni mogla vršiti pred spomladjo.

Zima je minula v pričakovanju. Ema se je mnogo bavila z opremo. Deloma jo je naročila v Rouenu; srajce, nočne čepice in drugo si je sama urezala po izposojenih modnih vzorcih. Kadar je prihajal Karel v obiske, so govorili samo o ženitovanjskih pripravah; premišljali so, kje naj bi se vršil obed, in že sedaj so določili število jedij in povabljencev.

Ema bi najraje hotela, da bi se vršila poroka o polnoči v svitu bakelj. Toda staremu Rouaultu ni prav nič ugajala ta misel. K poroki so povabili šestinštirideset oseb. Sedeli so šestnajst ur za mizo in prihodnjega dne so začenjali znova.

(Dalje).